

DOI: 10.11649/abs.2015.020

Maksim Duszkin

Instytut Sławistyki PAN

Warszawa

Recenzja

Radosław Kaleta, *Białorusko-polska homonimia międzyjęzykowa*,
Warszawa: Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy, 2014, 167 ss.

Pod koniec 2014 r. w Sławistycznym Ośrodku Wydawniczym Instytutu Sławistyki PAN wydano monografię Radosława Kalety *Białorusko-polska homonimia międzyjęzykowa*. Głównym przedmiotem zainteresowania autora są leksemy białoruskie i polskie, mające podobną bądź identyczną postać graficzną i/lub brzmieniową, a jednocześnie – różne znaczenia.

Książka składa się z trzech rozdziałów. Pierwszy rozdział stanowi zarys problematyki homonimii językowej na przykładzie języków polskiego oraz białoruskiego. Przedstawiono tu między innymi podstawowe typy homonimii wyodrębniane w literaturze przedmiotu.

Drugi rozdział zawiera opis stanu badań nad zjawiskiem homonimii międzyjęzykowej. Autor skupia się głównie na pracach badaczy białoruskich i polskich. Sporo uwagi poświęcono jednak publikacjom innych językoznawców analizujących homonimie międzyjęzykową w obrębie języków słowiańskich. W rozdziale omówiono wybrane kwestie terminologiczne, związane z tematem pracy. Można tu znaleźć np. rozważania dotyczące terminu „fałszywi przyjaciele tłumacza” oraz związanego z nim sposobu ujmowania zjawiska homonimii. Ponadto opisane są relacje pomiędzy homonimią

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 3.0 PL License (creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/), which permits redistribution, commercial and non-commercial, provided that the article is properly cited. © The Author(s) 2015.

Publisher: Institute of Slavic Studies PAS & The Slavic Foundation
[Wydawca: Instytut Sławistyki PAN & Fundacja Sławistyczna]

a paroniemią i polisemią międzyjęzykową. Dokonano tu również przeglądu klasyfikacji homonimii międzyjęzykowej i propozycji terminologicznych, zawartych w pracach kilku autorów, którzy zajmują się homoniemią polsko-słowacką, polsko-ukraińską oraz polską-rosyjską. Odrębny podrozdział poświęcono słownikom homonimów międzyjęzykowych oraz ich budowie.

W rozdziale trzecim podjęto próbę stworzenia podstawowego słownika białorusko-polskich homonimów międzyjęzykowych. Umieszczono tu listę 71 par białorusko-polskich homonimów niecałkowitych. Są to takie formalnie podobne lub identyczne leksemy białoruskie i polskie, „których co najmniej jedno znaczenie występuje w obu językach, a inne znaczenia się różnią” (Kaleta, 2014, s. 85). Znaleźć tu można również listę 40 wybranych skrótów białoruskich i polskich, które „wyglądają/brzmia tak samo, lecz odnoszą się do innych realiów kulturowo-językowych” (Kaleta, 2014, s. 98), na przykład: „błrus. AK – *аўтамат Калашнікава* ‘automat Kałasznikowa’, potocznie ‘kałasznikow’ i pol. AK – *Armia Krajowa*” (Kaleta, 2014, s. 99).

Rozdział zawiera także trzydziestopięciostronicowy słownik 170 par międzyjęzykowych białorusko-polskich homonimów całkowitych (są to wyrazy o identycznej lub podobnej formie, lecz różniące się wszystkimi znaczeniami). Hasła są tu uporządkowane w kolejności alfabetycznej leksemów białoruskich. Budowa hasła jest następująca: leksem białoruski; jego znaczenie (oddawane za pomocą wyrazów polskich); jego polski międzyjęzykowy homonim całkowity (polski wyraz, formalnie podobny, lecz mający inne znaczenie); przy homonimie polskim w nawiasach podawany jest jego znaczeniowy odpowiednik białoruski. Na końcu hasła umieszczono przykłady ilustrujące użycia białoruskiego leksemu w zdaniach oraz tłumaczenie tych zdań na język polski.

Na końcu książki znajduje się indeks leksemów polskich, będących homonimami międzyjęzykowymi białoruskich wyrazów hasłowych tego słownika.

Autor podkreśla, że monografia „[...] stanowi pierwszy większy naukowo-glottodydaktyczny opis białorusko-polskiej homonimii międzyjęzykowej”, a lista białorusko-polskich międzyjęzykowych homonimów niecałkowitych oraz słownik białorusko-polskich homonimów całkowitych to pierwsze pełniejsze ich zestawienie (Kaleta, 2014, s. 145).

Bibliografia

Kaleta, R. (2014). *Białorusko-polska homonimia międzyjęzykowa*. Warszawa: SOW.

Recenzja

Streszczenie

W recenzji przedstawiono wydaną w 2014 r. w Sławistycznym Ośrodku Wydawniczym Instytutu Sławistyki PAN książkę R. Kalety *Białorusko-polska homonimia międzyjęzykowa*. Monografia zawiera między innymi opis literatury przedmiotu oraz rozważania teoretyczne, dotyczące zjawiska tzw. hominimii międzyjęzykowej. Znaleźć w niej można również słowniczek wybranych białorusko-polskich hominimów międzyjęzykowych.

Słowa kluczowe: słownik białorusko-polskich hominimów międzyjęzykowych; homonimy międzyjęzykowe w językach słowiańskich

Review

Abstract

The text is a presentation of R. Kaleta's book *Białorusko-polska homonimia międzyjęzykowa* published in 2014 by the Slavic Publishing Centre of the Institute of Slavic Studies PAS. The monograph includes an analysis of source literature and some theoretical reflections on a phenomenon of the so-called interlanguage homonymy. The book also includes a brief vocabulary of selected Belarusian-Polish interlanguage homonyms.

Keywords: Belarusian-Polish dictionary of interlanguage homonyms; interlanguage homonyms in Slavic languages

---

Correspondence: M. Duszkin, Institute of Slavic Studies PAS,
e-mail: duszkin.m@gmail.com

This work was supported by a core funding for statutory activities from the Polish Ministry of Science and Higher Education.

Competing interests: the author is an Editorial Secretary of this journal.